

Цитування:

Драч В. В. Культурна дипломатія в умовах глобального розвитку суспільств. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 2. С. 33–38.

Драч Володимир Володимирович,
аспірант Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
http://orcid.org/0009-0000-5261-3851
vdrach@dakkkim.edu.ua

Drach V. (2024). Cultural diplomacy in the conditions of global development of societies. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 33–38 [in English].

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВ

Мета статті – розглянути феномен культурної дипломатії в умовах глобалізації та глобального розвитку суспільств. **Методологія дослідження** передбачає застосування системного підходу та використання таких наукових методів, як: культурологічний, синергетичний, аналітичний, компаративний, що забезпечить цілісний розгляд означеної проблематики в ракурсі культурологічного знання. **Наукова новизна** полягає в узагальненні теоретичного обґрунтування і значення культурної дипломатії як складової підсистеми культури та міжнародної діяльності й дієвого механізму міжкультурної комунікації в умовах глобального розвитку суспільств; виокремленні ролі інформаційних технологій у системі міжнародних впливів за допомоги культурного складника та формування на цій основі іміджу й культурного бренду країни. **Висновки.** Культурна дипломатія є важливим інструментом побудови міцних міжнародних зв'язків і сприяє розвитку взаєморозуміння та співпраці між країнами. В умовах глобального розвитку суспільств її значення тільки зростатиме, відкриваючи нові можливості для культурного обміну та збереження культурного різноманіття. У майбутньому культурна дипломатія буде відігравати ще важливішу роль в умовах глобалізації. Технологічні інновації, такі як цифрові платформи та віртуальна реальність, можуть стати новими інструментами для культурного обміну. Крім того, зростає значення креативних індустрій, які можуть сприяти зміцненню культурної дипломатії.

Ключові слова: культурна дипломатія, публічна дипломатія, міжнародна діяльність, «м'яка сила», міжкультурна комунікація, бренд країни, міжнародний імідж, глобалізація, глобальний розвиток суспільств.

Drach Volodymyr, graduate student of the National Academy of Management Culture and Arts

Cultural diplomacy in the conditions of global development of societies

The purpose of the article is to consider the phenomenon of cultural diplomacy in the context of globalization and global development of societies. **The research methodology** involves the application of a systemic approach and the use of such scientific methods as culturological, synergistic, analytical, comparative, which will provide a holistic consideration of the given problem from the perspective of cultural knowledge. **The scientific novelty** consists in summarizing the theoretical justification and significance of cultural diplomacy as a component of the subsystem of culture and international activity and an effective mechanism of intercultural communication in the conditions of global development of societies; highlighting the role of information technologies in the system of international influences with the help of a cultural component and forming the country's image and cultural brand on this basis. **Conclusions.** Cultural diplomacy is an important tool for building strong international ties and promotes the development of mutual understanding and cooperation between countries. In the conditions of global development of societies, its importance will only grow, opening up new opportunities for cultural exchange and preservation of cultural diversity. In the future, cultural diplomacy will play an even more important role in the conditions of globalization. Technological innovations such as digital platforms and virtual reality can become new tools for cultural exchange. In addition, the importance of creative industries, which can contribute to the strengthening of cultural diplomacy, is growing.

Keywords: cultural diplomacy, public diplomacy, international activity, "soft power", intercultural communication, country brand, international image, globalization, global development of societies.

Актуальність теми дослідження. Культурна дипломатія є ключовим аспектом міжнародних відносин і сприяє зміцненню зв'язків між країнами через обмін культурними ідеями, традиціями та практиками. В умовах глобального розвитку суспільств, коли країни

та народи стають дедалі більш взаємозалежними, культурна дипломатія набуває особливого значення, виступаючи інструментом м'якої сили та сприяючи вирішенню багатьох глобальних викликів.

Культурна дипломатія – це найперше використання культурних ресурсів і потенціалу держави для досягнення дипломатичних цілей, зміцнення міжнародного співробітництва та побудови позитивного образу країни на світовій арені. Це включає в себе обміни в галузі мистецтва, освіти, науки, спорту та інших сфер культури. Сфера культурної дипломатії сприяє кращому розумінню та взаємоповазі між народами. Завдяки культурним обмінам, люди дізнаються більше про традиції, історію та цінності інших країн, що сприяє подоланню стереотипів та упереджень.

Культурні програми та ініціативи допомагають зміцнювати дипломатичні зв'язки між країнами. Наприклад, спільні культурні проекти можуть створювати основу для більш глибокого співробітництва у політичній та економічній сферах. Глобалізація часто сприймається як загроза культурному різноманіттю через тенденцію до стандартизації культурних практик, проте культурна дипломатія допомагає зберігати та просувати різноманітність культур, підтримуючи діалог між ними.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивчення проблематики культурної дипломатії, і більшому обсязі – публічної дипломатії, а також питань, пов'язаних з розумінням культури як інструменту здійснення міжнародної політики і досягнення гуманітарних і політичних цілей, відображено у працях таких вчених, як: Д. Дубов, Н. Дубовик, Н. Зикун, А. Коберська, І. Костирич, О. Кошелева, О. Кравчук, Т. Краснопольська, І. Маланчук, І. Милосердна, Л. Мицик, О. Неприцький, О. Овчарук, І. Паніна, В. Парчевська, М. Процюк, Н. Ржевська, О. Розумна, В. Руднева, О. Стасевська, М. Шевченко, О. Цисельська, Т. Черненко, О. Шило, Н. Янченко та ін.

Мета роботи – розглянути феномен культурної дипломатії в умовах глобалізації та глобального розвитку суспільств.

Виклад основного матеріалу. У традиційному розумінні дипломатія здійснює управління відносинами між державами, а також між державами та іншими суб'єктами. З погляду держави дипломатія стосується консультування, формування та реалізації зовнішньої політики. Тобто це засіб, за допомогою якого держави на основі своїх формальних та інших представників, а також інших учасників процесу координують і забезпечують більш широкі інтереси, використовуючи листування, особисті

переговори, обміни точками зору, лобювання, візити, та інші пов'язаних з цим заходи. Головною метою впливу публічної дипломатії є вплив на соціум, його різноманітні сегменти – від простих громадян до інститутів громадянського суспільства, у результаті впливу на які в конкретній країні відбувається формування необхідної суспільної думки, що, своєю чергою, впливатиме як на зовнішньополітичний курс керівництва держави, так і на ставлення різноманітних структур громадянського суспільства до країни – ініціатора процесу публічної дипломатії [18, 67].

З появою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) дипломатія виходить за рамки вузьких політико-стратегічних концепцій, стаючи прерогативою не лише міністерств закордонних справ і дипломатичного персоналу служби, а здійснюється широким колом суб'єктів. Сьогодні ж, як пише Р. Барстон, революція у сфері ІКТ позначилася такими важливими чинниками на діяльності дипломатичної сфери, як зміна співвідношення між відстанню і часом, що призводить до фокусування уваги на раніше віддалених проблемах і конфліктах; глобальні ЗМІ змінили геополітичні переваги та імперативи, оскільки перебіг громадянського конфлікту у режимі реального часу графічно доповнюється зображеннями на мобільних телефонах, що передаються по всьому світу в мережі інтернет; мобільне супутникове телебачення з технологією камери відстеження має доступ до раніше недоступних місць. ЗМІ зосереджують увагу на проблемі не обов'язково постійно, навіть якщо вона має ефект зміни темпу дипломатії. Таким чином, на думку дослідника, інформаційні технології, призначені для споживачів, призводять до більшої географічної доступності, що, в свою чергу, підвищує «інформаційну глибину». Порівняно з попередніми періодами, дипломатична діяльність відрізняється збільшенням обсягу різних думок, як офіційних, так і приватних, коментарів, щодо міжнародних питань і подій, натомість традиційна дипломатична функція оцінки значно знижується [19, 122].

Класична модель дипломатії, якою передбачається виняткова взаємодія між державами, стає лише одним з аспектів сучасної дипломатичної діяльності, викликом для якої в ХХІ ст. стали високі технології. Також у сучасних умовах публічна дипломатія може бути як традиційною, так і цифровою. Об'єктами публічної дипломатії, як відзначають дослідники, зазвичай є цінності, внутрішня та зовнішня політика держави і,

звісно, культура. Якщо такі об'єкти є прийнятними та привабливими для зарубіжної аудиторії, то можна створити сприятливі умови для їх просування за кордон. На сучасному етапі до інструментів публічної дипломатії відносять: інформаційно-роз'яснювальну роботу через мережу інтернет (особливої ролі набуває цифрова дипломатія); культурна дипломатія, яка передбачає заходи, спрямовані на розвиток міжнародного співробітництва у сфері культури [7, 14].

Історія розвитку та перспективи публічної дипломатії вже отримали чимало оцінок від різних прихильників ідейно-політичних устремлінь. Прибічники класичного політичного реалізму вважають державу головним актором міжнародних відносин, а їх найважливішими пріоритетами – силу політику і безпеку. Зарубіжна громадськість для них в даному випадку виступає лише «передавальним механізмом», що допомагає внести зміни до внутрішньої політики тієї чи іншої країни. У межах інших концептуальних підходів держава вже перестає бути провідним гравцем на світовому політичному полі, де з'являються нові дійові особи, зокрема неурядові, роль спілкування з якими (і між якими) постійно зростає. Жорстка сила втрачає свою унікальність як єдино значимий фактор в розвитку міжнародних відносин, натомість більше уваги починає приділятися «м'якій силі», де на перший план виступає привабливість культурна, за допомогою якої країна може досягнути великих успіхів на світовій арені.

Поширеною також є думка багатьох дослідників щодо розгляду електронної дипломатії як новітнього і дієвого інструменту публічної дипломатії у форматі концепту «м'якої сили», яка здійснює свій вплив на світову громадськість з метою сприйняття культурно-політичного та ідеологічного стану існування держави. Саме в контексті цієї концепції, на думку В. Рудневої, сформувались поняття й терміни «віртуальна», «медійна» та «іміджева» дипломатія [15, 333].

За твердженням дослідниці О. Розумної, вплив культури на суспільство є значно потужнішим, ніж той, що відображений сьогодні у законодавстві і державних документах. Тому, аби «м'яка сила» працювала ефективно, слід звільнитися від звуженого бачення її місця, завдань та можливостей, дозволити їй проявити свій соціальний потенціал, можливість впливати на економічний розвиток країни та екологію, не лише вважатися, а й бути чинником, що відіграє

свою вагому роль у міжнародній політиці та долучається до формування здорових міжнародних відносин. Розвиток культурної дипломатії насамперед залежить від того, як будуватиметься культурна політика держави. Вона має стимулювати розвиток культурної сфери, сприяючи створенню якісного і конкурентоспроможного культурного продукту. Складовою культурної політики має бути й політика промоції культури, яка, з одного боку, просуватиме культурний продукт на нові ринки, а з іншого – стимулюватиме його високу якість [14, 31].

На думку української культурологині О. Овчарук, поняття «культурна дипломатія» з'явилося досить недавно, у практиці зовнішньокультурних зв'язків культурна дипломатія постає інструментом застосування та впровадження теорії культурної комунікації, її моделей, що включають різноманітні форми культурного обміну. Слід зазначити, що особливого імпульсу культурна дипломатія отримала з визнанням того факту, що культура є одним із визначальних факторів, що сприяє забезпеченню державних інтересів. З одного боку вона є продуктом, з іншого – механізмом забезпечення функціонування зовнішньополітичних інструментів, оскільки, не просто застосовується на всіх рівнях, а має унікальну здатність формувати думку світової громадськості щодо культури певної держави, її національних культурних традицій та в цілому культурних стратегій розвитку [10, 67].

Відповідно до глосарію, поданого Л. Мицик, культурна дипломатія тлумачиться як публічної дипломатії та інструмент «м'якої сили», який можна визначити як «обмін ідеями, інформацією, творами мистецтва та іншими компонентами культури між державами й народами з метою зміцнення взаєморозуміння». Метою культурної дипломатії є здійснення впливу на рівень і характер контактів із зарубіжними країнами. Попри те, що культурній дипломатії часто не надається належного значення, вона може відігравати важливу роль у досягненні цілей зовнішньої політики держави та навіть у підтриманні національної безпеки [8, 54].

У своїй роботі Н. Зикун слушно виокремлює такі основні завдання культурної дипломатії: у зовнішньому векторі – формування й підтримування іміджу держави й сприяння успішності її міжнародної політики, у внутрішньому – зміну парадигми культури та реформування культурної політики, від чого залежить зміст і якість культурного продукту.

Мається на увазі не просто реформування культурної політики, а формування (про)української культурної політики, автори говорять про нагальність формулювання «власного культурного нарративу [3, 168].

Інструментами та методами культурної дипломатії можуть бути студентські обміни, наукові співробітництва, артистичні турне або спортивні змагання. Наприклад, програми обміну студентів, такі як Fulbright або Erasmus, сприяють формуванню нового покоління лідерів з глобальним світоглядом. Багато країн відкривають свої культурні центри за кордоном, як-от Інститут Сервантеса (Іспанія), Інститут Гете (Німеччина) чи Французький інститут. Ці установи не лише навчають мові, але й пропагують культуру своєї країни через організацію культурних заходів.

З культурною дипломатією безпосередньо пов'язані питання формування іміджу і бренду країни, що досягається, зокрема методами культури та комунікаційних технологій. Імідж в загальному розумінні є соціально сконструйованим утворенням, що складається із компонентів, які й формують образ об'єкта. Серед них можна виділити статусні ознаки, пов'язані з функціональними властивостями та стратифікаційними оцінками об'єкта, які визначаються соціальною структурою. До цих складників можна додати ще групу ознак, що відображають оціночні вектори будь-яких властивостей об'єкта, виходячи зі сприйняття реципієнта на основі перфективних вражень. Сучасне інформаційно-комунікативне середовище характеризується поглибленням потреби здійснення впливів у комунікації за допомогою соціальних образів, завдяки демократизації суспільних цінностей, що неминуче розглядається як високо конкурентне за генезисом демократичного здійснення соціальних взаємодій, комерціалізації медійної сфери. Трансформується саме уявлення про владу, що «мігрує» із сфери політичних, військових, матеріальних та економічних відносин в інформаційну сферу. З іншого боку, процеси демократизації суспільних відносин, та розвиток цінностей громадянського суспільства, що супроводжується самоорганізаційними процесами громадського сектора, створюють суспільну потребу в досягненні взаєморозуміння в соціальній взаємодії, яка покликана багатьма інтенціями у публічному управлінні [19, 121].

В умовах глобалізаційних процесів цифрових трансформацій, що нині впливають на систему соціальних відносин, найчастіше елементарним суб'єктом соціальної комунікації

є держава, її образ складаються, формуються й сприймаються саме стосовно діяльності цього суб'єкта, що й потребує додаткової уваги до іміджетворення саме на цьому рівні соціальних взаємодій. Імідж держави найчастіше пов'язується з набагато ширшими обставинами ніж вдавання до організаційних заходів. Ідеться про системні ідеологічні, культурні процеси національної ідентичності, в рамках яких можливо становлення стійкого позитивного образу.

Передумовою є визнання необхідності самоусвідомлення та генералізації об'єкта іміджетворчих зусиль як цілісного суб'єкта, що характеризується власним унікальним набором іміджевих характеристик та віддзеркалюють власну соціальну структуру у множині специфічних зв'язків, процесів, що притаманні країні, її особливу ідеологію, історію та традиції. Така передумова вимагає існування в країні певного ступеню само ідентифікації населення – різних верств та еліт в його соціальній активності, що буде виступати сприятливим середовищем для формування іміджу країни. Як слушно відзначає Н. Ржевська, імідж держави неможливо сформувати без застосування комунікаційних стратегій в сфері культурної дипломатії. Зовнішня культурна політика та дипломатія мають передусім використовувати комунікативні стратегії у сфері інформаційної політики щодо просування національної культури за кордоном. У культурній дипломатії можуть, в залежності від поставленої мети, застосовуватися такі форми комунікаційних стратегій, як презентація, маніпуляція та конвенція. Для формування іміджу держави найбільш сприятливою видається остання форма, оскільки вона передбачає не лише просування національного культурного продукту, а й налагодження стабільного діалогу, що є запорукою стійкості та тривалості розвитку співробітництва [13, 91].

На практиці ж культурна дипломатія є застосуванням і впровадженням теорії культурної комунікації, всіх її моделей, що включають, до прикладу, різноманітні програми культурного обміну, міжнародні делегації чи спортивні змагання [13, 93]. Організація міжнародних фестивалів мистецтва, кіно, музики або гастрономії допомагає популяризувати національну культуру на глобальному рівні. Такі заходи, як Венеційський або Каннський кінофестивалі, стають майданчиками для культурного обміну та діалогу. Використання ЗМІ та соціальних мереж також є важливим для популяризації

культурних цінностей та досягнень країни. Різні публічні кампанії можуть включати створення документальних фільмів, трансляцію культурних подій або просування туристичних можливостей.

Прикладами успішної культурної дипломатії є проект «м'якої сили» Південної Кореї, що полягає у популяризації корейської культури через К-поп, корейське кіно, серіали, що в підсумку сприяє впізнаваності, формування іміджу та зміцненню позицій країни на світовій арені. Сюди також відносяться американські культурні центри та публічна дипломатія, що включають програми США, такі як Посольська програма мистецтва, які сприяють поширенню американської культури та цінностей по всьому світу.

Культурна дипломатія в Україні відіграла значну роль у протидії гібридній війні та розгорнутій росією повномасштабній війні, привертаючи увагу світової спільноти до війни, утвердженні самобутності країни на тлі викликів, які створювала та продовжує популяризувати російська пропаганда. Гібридна війна, яка поєднує звичайну військову тактику з нетрадиційними стратегіями, такими як дезінформація, психологічна маніпуляція та культурний вплив, використовується росією як засіб для підризу суверенітету та стабільності України. В таких складних умовах необхідним є використання культурної дипломатії як потужного інструменту для формування міжнародного сприйняття, зміцнення своєї національної ідентичності та протидії наративам, які поширює російська пропаганда [2, 74]. Також, попри війну та воєнний стан в Україні, в сучасних умовах пріоритетним напрямом зовнішньополітичної діяльності України є її утвердження як рівноправного партнера для всіх країн світу в економічній, культурній, науково-технічній сферах, позиціонування себе на міжнародній арені засобами культури зокрема [17, 91].

Наукова новизна полягає в узагальненні теоретичного обґрунтування і значення культурної дипломатії як складової підсистеми культури та міжнародної діяльності й дієвого механізму міжкультурної комунікації в умовах глобального розвитку суспільств; виокремленні ролі інформаційних технологій в системі міжнародних впливів за допомоги культурного складника та формування на цій основі іміджу і культурного бренду країни.

Висновки. Культурна дипломатія є важливим інструментом побудови міцних міжнародних зв'язків і сприяє розвитку взаєморозуміння та співпраці між країнами. В

умовах глобального розвитку суспільств її значення тільки зростатиме, відкриваючи нові можливості для культурного обміну та збереження культурного різноманіття. У майбутньому культурна дипломатія буде відігравати ще важливішу роль в умовах глобалізації. Технологічні інновації, такі як цифрові платформи та віртуальна реальність, можуть стати новими інструментами для культурного обміну. Крім того, зростає значення креативних індустрій, які можуть сприяти зміцненню культурної дипломатії.

Література

1. Дубов Д. Політика культурної дипломатії як механізм реалізації стратегічних комунікацій держави. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського* : зб. наук. пр. Київ, 2017. Вип. 46. С. 62–73.
2. Дубовик Н. А., Шило О. В. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України. *Молодий вчений*. 2023. № 4 (116). С. 72–76.
3. Зикун Н. І. Культурна дипломатія у контексті міжнародних стратегічних комунікацій. *Вісник Маріупольського державного університету серія: філологія*. 2020, Вип. 22. С. 165–177.
4. Коберська А. Еволюція концепції культурної дипломатії. *Вісник ДНУ ім. В. Стуса*. 2020. С. 117–120.
5. Костира І. О., Шевченко М. І., Янченко Н. М. Культурна дипломатія як ідентифікатор держави в контексті глобалізації. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 4. С. 20–25.
6. Кошелева О. Б., Кравчук О. А., Цисельська О. В. Комунікаційна культура в умовах глобалізації та її вплив на формування іміджу країни. *Питання культурології*. 2021. Вип. 38. С. 287–300.
7. Краснопольська Т. М., Милосердна І. М. Цифрова дипломатія як основа нової публічної дипломатії. *Актуальні проблеми політики*. 2022. Вип. 69. С. 13–20.
8. Мицик Л. М. Культурна дипломатія : навчально-методичний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 70 с.
9. Неприцький О. А. Формування міжнародного іміджу держави в епоху глобалізації. *Наукові записки: Історія*. 2015. Вип. 23. С. 178–183.
10. Овчарук О. Культурна дипломатія: теоретичний та прикладний аспект. *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство: матеріали міжнародного симпозиуму, 6 червня. 2019 р.* / М-во культ. України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ : НАКККіМ, 2019. С. 67–68.
11. Парчевська В. В., Паніна І. Г. Дискусія щодо поняття «культурна дипломатія». *Вісник ДНУ ім. В. Стуса*. 2020. № 6. С. 74–78.
12. Процюк М. Публічна та культурна дипломатія як засіб «м'якої сили» України: запозичені моделі, реальні кроки та стратегічні

пріоритети. *Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. Політичні науки*. 2016. Випуск 22. Ч. 2. С.21–28.

13. Ржевська Н. Ф. Культурна дипломатія України: сучасний стан та перспективи. *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2018. № 18/19. С. 87–99.

14. Розумна О. Культурна дипломатія України: стан, проблеми, перспективи (аналітична доповідь). Київ: НІСД, 2016. 53 с.

15. Руднева В. Ю. Віртуальна дипломатія: трансформація процесу формування іміджу держави з використанням соціальних мереж. *Науковий вісник Академії муніципального управління: Управління*. 2013. Вип. 4. С. 328–337.

16. Руднева В. Ю. Культурна дипломатія: вдосконалення інформаційної політики держави та перехід до комунікативної політики. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Управління*. 2014. Вип. 2. С. 257–266.

17. Стасевська О. А., Маланчук І. І. Культурна дипломатія: симбіоз культурного та правового потенціалу. *Право та інновації*. 2021. № 1 (33). С. 89–95.

18. Черненко Т. В. Сучасний вимір публічної дипломатії в системі стратегічних комунікацій. *Стратегічні пріоритети*. 2016. № 4 (41). С. 64–71.

19. Barston R. *Modern Diplomacy*, Fourth Edition. Routledge. 2014. 454 p.

References

1. Dubov, D. (2017). The policy of cultural diplomacy as a mechanism for the implementation of strategic communications of the state. *Scientific works of the National Library of Ukraine named after V. I. Vernadskyi: coll. of science pr.* Kyiv, (46), 62–73 [in Ukrainian].

2. Dubovik, N. A., Shilo, O. V. (2023). Cultural diplomacy as a tool of international communication of Ukraine. *A young scientist*, 4(116), 72–76 [in Ukrainian].

3. Zykun, N. I. (2020). Cultural diplomacy in the context of international strategic communications. *Bulletin of the Mariupol State University series: philology*, (22), 165–177 [in Ukrainian].

4. Koberska, A. (2020). Evolution of the concept of cultural diplomacy. *Bulletin of DNU named after V. Stusa*, 117–120 [in Ukrainian].

5. Kostyrya, I. O., Shevchenko, M. I., Yanchenko, N. M. (2021). Cultural diplomacy as an identifier of the state in the context of globalization. *Bulletin of the National Academy of Managers of Culture and Arts: Science. Magazine*, (4), 20–25 [in Ukrainian].

6. Kosheleva, O. B., Kravchuk, O. A., Tsyselska, O. V. (2021). Communication culture in the conditions of globalization and its influence on the formation of the country's image. *Issues of cultural studies*, (38), 287–300 [in Ukrainian].

7. Krasnopolska, T.M., Miloserdna, I.M. (2022). Digital diplomacy as the basis of new public diplomacy. *Actual problems of politics*, (69), 13–20 [in Ukrainian].

8. Mytsyk, L. M. (2024). Cultural diplomacy: educational and methodological manual. Nizhin: NSU named after M. Gogol [in Ukrainian].

9. Neprytskyi, O. A. (2015). Formation of the international image of the state in the era of globalization. *Scientific notes: Series: History*, 178–183 [in Ukrainian].

10. Ovcharuk, O. (2019). Cultural diplomacy: theoretical and applied aspect. *Cultural and artistic studies of the 21st century: scientific and practical partnership: materials of the international symposium, June 6. 2019 / M-vo cult. of Ukraine; National Acad. driver personnel cult. and an artist Kyiv: NAKKKiM*, 67–68 [in Ukrainian].

11. Parchevska, V. V., Panina I. G. (2020). Discussion on the concept of "cultural diplomacy". *Bulletin of DNU named after V. Stusa*, (6), 74–78 [in Ukrainian].

12. Protsyuk, M. (2016). Public and cultural diplomacy as a means of "soft power" of Ukraine: borrowed models, real steps and strategic priorities. *Foreign policy and diplomacy: traditions, trends, experience. Political Sciences*, 22(2), 21–28 [in Ukrainian].

13. Rzhavska, N.F. (2018). Cultural diplomacy of Ukraine: current state and prospects. *International relations. Political Sciences*, (18/19), 87–99 [in Ukrainian].

14. Rozumna, O. (2016). Cultural diplomacy of Ukraine: state, problems, prospects (analytical report). *Kyiv: NISD* [in Ukrainian].

15. Rudneva, V. Yu. (2013). Virtual diplomacy: transformation of the state image formation process using social networks. *Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Management: Management*, (4), 328–337 [in Ukrainian].

16. Rudneva, V. Yu. (2014). Cultural diplomacy: improvement of information state policies and transition to communicative policy. *Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Management. Series: Management*, (2), 257–266 [in Ukrainian].

17. Stasevska, O. A., Malanchuk, I. I. (2021). Cultural diplomacy: symbiosis of cultural and legal potential. *Law and innovation*, 1 (33), 89–95 [in Ukrainian].

18. Chernenko, T. V. (2016). Modern dimension of public diplomacy in the system of strategic communications. *Staretegic priorets*, 4 (41), 64–71 [in Ukrainian].

19. Barston, R. (2014). *Modern Diplomacy*, Fourth Edition. Routledge [in English].

*Стаття надійшла до редакції 18.04.2024
Отримано після доопрацювання 16.05.2024
Прийнято до друку 24.05.2024*